

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje prírodná rezervácia Vihorlatský prales	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy
	☒ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
V prípade transpozície uveďte zoznam transponovaných predpisov:	
Termín začiatku a ukončenia PPK	Začiatok: - Ukončenie: -
Predpokladaný termín predloženia na MPK*	február 2020
Predpokladaný termín predloženia na Rokovanie vlády SR*	august 2020

2. Definovanie problému
<i>Uveďte základné problémy, na ktoré navrhovaná regulácia reaguje.</i> Materiál sa predkladá v nadväznosti na uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 508 zo 14. októbra 2019, ktorým bol schválený Návrh na úpravu hraníc slovenských komponentov lokality svetového dedičstva UNESCO Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy; konkrétne úlohu B.1: „predložiť vláde SR projekty ochrany pre jednotlivé komponenty lokality UNESCO vrátane ich nárazníkových zón s cieľom zabezpečiť ich dostatočnú právnu ochranu“. Vzhľadom na prítomnosť zachovalých bukových lesov s charakterom pralesa bola lokalita Vihorlatský prales zahrnutá do nového návrhu hraníc lokality UNESCO Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy (ďalej len „lokalita UNESCO“). Navrhovaná PR sa nachádza v Chránenom vtáčom území (SKCHVU035) Vihorlatské vrchy, vyhlásenom vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 195/2010 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Vihorlatské vrchy a tiež zasahuje do územia európskeho významu SKUEV0209 Morské oko a SKUEV0025 Vihorlat, ktoré boli do národného zoznamu území európskeho významu zaradené výnosom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu. Navrhovaná PR Vihorlatský prales sa tiež nachádza na území Chránenej krajinej oblasti Vihorlat, ktorá bola vyhlásená Vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 9/1974 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Vihorlat, prevyhlásená vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 111/1999 Z. z., ktorou sa územie Vihorlat ustanovuje za chránenú krajinnú oblasť. Navrhovaná PR Vihorlatský prales sa prekrýva s existujúcimi maloplošnými chránenými územiami, ktoré sa prostredníctvom navrhovanej PR spoja v jeden celok. Týka sa to nasledovných území: • národná prírodná rezervácia Vihorlat, vyhlásená úpravou Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 458/1986-32 z 31.1.1986; • národná prírodná rezervácia Morské oko, vyhlásená výnosom Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 1160/1988-32 z 30.6.1988; • národná prírodná rezervácia Motrogon, vyhlásená úpravou Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 803/1980-32 z 29.2.1980; • národná prírodná rezervácia Postávka, vyhlásená úpravou Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 805/1980-32 z 29.2.1980; • prírodná rezervácia Jedlinka, vyhlásená výnosom Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 1160/1988-32 z 30.6.1988, prevyhlásená Všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu v Košiciach č. 2/1999 z 20.1.1999; • prírodná rezervácia Baba pod Vihorlatom, vyhlásená všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu v Košiciach č. 3/1999 z 19.4.1999;

- prírodná pamiatka Sninský kameň, vyhlásená uznesením V. plenárneho zasadania Okresného národného výboru v Humennom č. 14 zo dňa 30.6.1982, nariadením Okresného národného výboru v Humennom č. 5 zo dňa 30.6.1982;
- prírodná pamiatka Malé Morské oko, vyhlásená rozhodnutím Okresného úradu životného prostredia v Michalovciach č. ŠOP 536/12/93 Kp. z 2.12.1993;
- prírodná rezervácia Pod Trstím, vyhlásená vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 83/1993 Z. z. z 23.3.1993, prevyhlásená vyhláškou Krajského úradu životného prostredia v Košiciach č. 7/2004 z 22.9.2004, ktorou bol v území ustanovený 4. stupeň ochrany.

Vymedzené územie je podľa § 22 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) zaradené do kategórie prírodná rezervácia s navrhovaným piatym a štvrtým stupňom ochrany, ktoré sú vymedzené v rámci zóny A a B. V území je osobitne vymedzené ochranné pásmo s tretím stupňom ochrany. Vyhlásením PR Vihorlatský prales sa naplnia požiadavky Výboru svetového dedičstva na zabezpečenie adekvátnej právnej ochrany lokality UNESCO, ako aj potrebného manažmentového režimu, ktoré Výbor opakovane uložil Slovenskej republike vo svojich rozhodnutiach (viď napr. WHC 42 COM 7B.7).

3. Ciele a výsledný stav

Uveďte hlavné ciele navrhovaného predpisu (aký výsledný stav chcete reguláciou dosiahnuť).

Účelom predkladaného materiálu je zabezpečenie ochrany prirodzených procesov a umožnenie prirodzeného vývoja prírodných spoločenstiev nachádzajúcich sa na tomto území, a to prostredníctvom zabezpečenia adekvátnej legislatívnej ochrany tohto územia medzinárodného významu.

Schválením materiálu dôjde k čiastkovému naplneniu úlohy B.1 uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 508/2019. Zároveň sa naplnia požiadavky Výboru svetového dedičstva na zabezpečenie adekvátnej právnej ochrany lokality UNESCO, ktoré Výbor opakovane deklaroval vo svojich rozhodnutiach, ako aj odporúčania spoločnej poradnej misie Centra svetového dedičstva a IUCN, ktorá sa konala priamo v slovenských komponentoch lokality UNESCO v októbri 2018 (odporúčania č. 4 a 5).

4. Dotknuté subjekty

Uveďte subjekty, ktorých sa zmeny návrhu dotknú priamo aj nepriamo:

Lesy Slovenskej republiky, š. p., Lesopoloľnohospodárskeho majetku Ulič, š. p., Vojenské lesy a majetky Slovenskej republiky, š. p, Slovenský pozemkový fond a Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, neštátni vlastníci lesa, Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, záujmové združenia, verejnosť.

5. Alternatívne riešenia

Aké alternatívne riešenia boli posudzované?

Alternatívne bol posudzovaný scenár 0 – teda zachovanie súčasného stavu. V tomto prípade by pretrvávala situácia, v ktorej sú súčasťou lokality svetového dedičstva aj územia, ktoré nemajú zabezpečenú adekvátnu právnu ochranu, čo predstavuje potenciálnu hrozbu z hľadiska ochrany výnimočnej svetovej hodnoty (OUV) lokality. Na túto situáciu Slovensko opakovane upozornil Výbor svetového dedičstva so žiadosťou o nápravu (napr. v rozhodnutiach 39 COM 7B.19, 41 COM 7B.4, 42 COM 7B.71). V prípade, že by Slovensko túto situáciu neriešilo a Výbor svetového dedičstva by to vyhodnotil ako vážne ohrozenie výnimočnej svetovej hodnoty lokality, hrozilo by eventuálne zaradenie lokality (ako celku) na Zoznam svetového dedičstva v ohrození.

Uveďte, aké alternatívne spôsoby na odstránenie definovaného problému boli identifikované a posudzované.

-

6. Vykonávacie predpisy

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov?

☐ Áno

☒ Nie

Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne: -

7. Transpozícia práva EÚ

Uveďte, v ktorých ustanoveniach ide národná právna úprava nad rámec minimálnych požiadaviek EÚ spolu s odôvodnením.

-

8. Preskúmanie účelnosti**

Uveďte termín, kedy by malo dôjsť k preskúmaniu účinnosti a účelnosti navrhovaného predpisu.

-

Uveďte kritériá, na základe ktorých bude preskúmanie vykonané.

-

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** nepovinné

9. Vplyvy navrhovaného materiálu				
Vplyvy na rozpočet verejnej správy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne	
Vplyvy na podnikateľské prostredie	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne	
z toho vplyvy na MSP	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Sociálne vplyvy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na informatizáciu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho				
vplyvy služieb verejnej správy na občana	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	

10. Poznámky
<i>V prípade potreby uveďte doplňujúce informácie k návrhu.</i> Materiál je predkladaný v priamej nadväznosti na uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 508/2019 a čiastočne naplňa úlohu B.1 tohto uznesenia. Nakoľko vplyvy úpravy hraníc lokality UNESCO, vrátane vyhlásenia nových prírodných rezervácií, už boli analyzované v materiáli Návrh na úpravu hraníc slovenských komponentov lokality svetového dedičstva UNESCO Staré bukove lesy a bukove pralesy Karpát a iných regiónov Európy (ďalej len „vládou schválený materiál“), predkladaný materiál už opätovne neuvádza analýzu vybraných vplyvov, aby sa tak predišlo ich duplicitnej identifikácii. Čiastkové vplyvy odvodené z predošlých analýz však pre úplnosť informácií uvádzame nižšie. Navrhovaná PR Vihorlatský prales zahŕňa pozemky v štátnom vlastníctve, v správe štátneho podniku Lesy SR, š. p., Lesopoločnosť hospodárskeho majetku Ulič, š. p., Vojenské lesy, š. p, Slovenský pozemkový fond a Slovenský vodohospodársky podnik, š. p a súkromných vlastníkov. Celkový odhadovaný vplyv úpravy hraníc lokality UNESCO bol analyzovaný vo vládou schválenom materiáli v analýze vplyvov na podnikateľské prostredie. Pre potreby projektu ochrany bol odhad hodnoty finančnej náhrady vyčíslený na základe podkladov z dôvodovej správy k vymedzeniu lokality UNESCO. Na neštátnych aj štátnych pozemkoch (za určitých podmienok) budú mať vlastníci nárok na náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania, ktoré vyplýva z piateho stupňa ochrany (bezzásahový režim). Predpokladá sa riešenie formou finančnej náhrady v zmysle § 61e zákona č. 543/2002 Z. z.. Subjekty, ktoré majú nárok na túto formu náhrady, si ju žiadajú na okresnom úrade v sídle kraja na základe vypracovaného znaleckého posudku. Odhadovaná maximálna hodnota finančnej náhrady za rok je 167 288,- eur. Presná suma bude stanovená znaleckým posudkom pre konkrétny subjekt. Odhad v prípade nájmu pozemkov v neštátnych vlastníkoch je 37 347,- eur/rok. Výška zmluvnej starostlivosti na zabezpečenie prírody blízkeho obhospodarovania lesných porastov v ochrannom pásme bude závisieť od konkrétnych navrhovaných opatrení, ktoré budú stanovené v programe starostlivosti územia. Podobne boli vo vládou schválenom materiáli identifikované celkové predpokladané sociálne vplyvy. V prílohe č. 4 vládneho materiálu – Analýza sociálnych vplyvov sú uvedené predpokladané vplyvy na zamestnanosť. V rámci celého navrhovaného územia slovenských komponentov sa odhaduje zníženie počtu pracovných miest o $32,2 + 3,8 = 36,0$ pracovných úväzkov. Na základe vykonanej bilancie pri uplatnení bezzásahového režimu (ktorého podiel sa oproti súčasnosti len čiastočne navýšil a v niektorých častiach došlo aj k zmene na štvrtý stupeň ochrany) môže dôjsť k zníženiu pracovných príležitostí pre dvoch pracovníkov v ťažbe dreva na 4 mesiace, t. j. v rámci decénia (10 rokov) maximálne 12 dní. Pri odvoze dreva jedným pracovníkom - vodičom odvoznej súpravy by sa znížil objem odvozu o cca 56 jázd t. j. v rámci decénia (10 rokov) ročne maximálne 6 jázd. V pestovnej činnosti by obmedzenie pracovných príležitostí v decéniu pri uhadzovaní predstavovalo cca 10 dní t. j. 1 deň za rok v decéniu. Vyhlásenie PR Vihorlatský prales nebude mať nový vplyv na životné prostredie, ale spôsobí pozitívny vplyv na životné prostredie predpokladaný v celkovom návrhu na úpravu hraníc slovenských komponentov lokality UNESCO. Dôjde k zabezpečeniu ochrany prirodzených procesov a umožneniu prirodzeného vývoja prírodných spoločenstiev nachádzajúcich sa na tomto území – predovšetkým starých bukových lesov a pralesov, ako aj

širokého spektra ekologických javov a procesov, ktoré sú viazané na tieto lesné spoločenstvá s dominanciou buka lesného (*Fagus sylvatica*). Predmetom ochrany sú aj biotopy druhov európskeho významu: fuzáč alpský (**Rosalia alpina*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), vlk dravý (**Canis lupus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), medveď hnedý (**Ursus arctos*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), netopier veľký (*Myotis myotis*), uchaňa čierna (*Barbastrella barbastrellus*) a biotopy druhov národného významu: fuzáč červenokrký (*Strangalia thoracica*), salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), užovka stromová (*Elaphe longissima*), vretenica severná (*Vipera berus*), jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*), mačka divá (*Felis silvestris*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), orol krikľavý (*Aguila pomarina*), hadiar krátkoprstý (*Circaetus gallicus*), d'ateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*).

11. Kontakt na spracovateľa

Uved'te údaje na kontaktnú osobu, ktorú je možné kontaktovať v súvislosti s posúdením vybraných vplyvov
Mgr. Simona Borárošová, sekcia ochrany prírody, biodiverzity a krajiny Ministerstva životného prostredia SR
kontakt: simona.kourtesis@enviro.gov.sk, tel. č. 02/5956 2558

12. Zdroje

Uved'te zdroje (štatistiky, prieskumy, spoluprácu s odborníkmi a iné), z ktorých ste pri vypracovávaní doložky, príp. analýz vplyvov vychádzali.

Interné materiály a analýzy Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, interné usmernenia k zonácii a manažmentu v rámci cezhraničnej lokality UNESCO

13. Stanovisko Komisie pre posudzovanie vybraných vplyvov z PPK

Uved'te stanovisko Komisie pre posudzovanie vybraných vplyvov, ktoré Vám bolo zaslané v rámci predbežného pripomienkového konania